2024/2256

2024.10.10.

AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2024/2256 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2024. április 11.)

az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynöksége (ACER) 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: az ügynökség) 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel a Számvevőszék 03/2023. sz. különjelentésére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0120/2024),

A. mivel bevételi és kiadási kimutatása szerint ([1]) az ügynökség 2022. évi pénzügyi évre szóló végleges költségvetése 24 827 843 EUR volt, ami a 2021. évhez képest 5,25 %-os növekedést jelent; mivel az ügynökség költségvetését főként két bevételi forrásból finanszírozzák, nevezetesen a beszedett díjakból és az Unió általános költségvetéséből származó hozzájárulásból;

B. mivel a Számvevőszék az ügynökség 2022. évi pénzügyi évre vonatkozó beszámolójáról készített jelentésében (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) megállapította, hogy kellő mértékben megbizonyosodott az ügynökség éves beszámolójának megbízhatóságáról, valamint arról, hogy az annak alapjául szolgáló ügyletek jogszerűek és szabályszerűek;

Költségvetési és pénzgazdálkodás

1. megállapítja, hogy a 2022. évi pénzügyi év során folytatott költségvetés-ellenőrzési erőfeszítések nyomán a költségvetés végrehajtási aránya a folyó év kötelezettségvállalási előirányzatai tekintetében 99,26 %-os volt, ami 2021-hez képest 5,2 %-os növekedést jelent; megjegyzi továbbá, hogy a folyó évi kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 70,12 %-os volt (az ügynökség tervezett 75 %-os célkitűzése alatt), ami 2021-hez képest 4,16 %-os növekedést jelent;

2. aggodalommal állapítja meg, hogy az ügynökségnél több egymást követő évben is magas volt az átvitt kötelezettségvállalási előirányzatok mértéke, 2022-ben 7,2 millió EUR (29,4 %), ami 2021-hez (29,9 %) képest enyhe növekedést jelent; emlékeztet arra, hogy a mentesítésért felelős hatóság felkérte az ügynökséget a probléma megoldására; megjegyzi továbbá, hogy a III. cím alatt 5,5 millió EUR (66,2 %) összegű előirányzat (2021-ben 66,4 %) operatív kiadásokhoz, főként az ügynökségnek az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete ([2]) szerinti fő tevékenységeihez kapcsolódott; kitart amellett, hogy a rendszeresen magas átviteli arány hátterében strukturális probléma, a költségvetési tervezés hiányossága vagy az évenkéntiség költségvetési elvének megsértése is állhat; megjegyzi, hogy 2023-ban az ügynökség a költségvetési tételeket kezelő személyeknek szóló, negyedévenkénti tájékoztató üléseket vezetett be, amelyeket az egyes költségvetési felülvizsgálatok előtt tartanak azzal a céllal, hogy javítsák a költségvetési tervezést, valamint mind a költségvetési, mind a közbeszerzési tervnek az évenkéntiség elvével összhangban, időben történő végrehajtását;

Teljesítmény

3. megjegyzi, hogy az előző évekhez hasonlóan az ügynökség vezetése nyomon követte a munkaprogram célkitűzéseinek elérését az ügynökség fő teljesítménymutatói (KPI) révén, az ügynökség „jelzőlámpa-rendszerének” használatával; megjegyzi továbbá, hogy az ügynökség szerint az összehasonlítás következetességének biztosítása érdekében a legtöbb fő teljesítménymutató általában évről évre változatlan marad, de az adott évben elérendő célokat évente határozzák meg; javasolja ugyanakkor, hogy az ügynökség foglalkozzon azokkal a mutatókkal, amelyek még nem teljesültek vagy elmaradásra utalnak, és teljesítményének optimalizálása érdekében rendszeresen finomítsa a fő teljesítménymutatókat;

([1]) HL C 38., 2023.1.31., 87. o.
([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1. o.).

4. megjegyzi, hogy a munkaprogram 82 %-át megvalósították vagy kisebb problémával megvalósították, 18 %-át pedig nem valósították meg, vagy a kapcsolódó feladatokat a rendelkezésre álló emberi erőforrások korlátozottsága miatt hátrasorolták vagy elhalasztották; javasolja, hogy az ügynökség értékelje újra a munkaprogram megvalósíthatóságát a rendelkezésre álló emberi erőforrások kapcsán, mivel az emberi erőforrások korlátozottsága az előző években is magyarázó tényezőként szolgált a munkaprogram végrehajtását illetően; megjegyzi továbbá, hogy a fő teljesítménymutatók célkitűzései teljesültek, kivéve a kifizetési előirányzatok arányát, amely 2022-ben 70,1 %-os volt (75 %-os cél mellett), szemben a 2021. évi 65,9 %-kal;

5. elismeri, hogy Ukrajna orosz inváziója rendkívüli szakpolitikai intézkedéseket igényelt az energiaellátás biztonságának megőrzése és a fogyasztók védelme érdekében, ami növelte az ügynökség felelősségi köreit és különböző módokon befolyásolta munkáját; megjegyzi, hogy ezzel összefüggésben az ügynökséget az év során számos további átfogó feladattal bízták meg (pl. az uniós nagykereskedelmi villamosenergia-piac végleges értékelésének közzététele, a cseppfolyósított földgáz árára vonatkozó értékelés és referenciaérték közzététele és a piaci korrekciós mechanizmus alkalmazása); üdvözli az ügynökségnek az ezen további feladatok teljesítésére irányuló erőfeszítéseit, valamint a magas energiaárak által meghatározott környezetben a politikai döntéshozóknak nyújtott további támogatását;

6. tudomásul veszi a Számvevőszéknek a villamos energia belső piacáról szóló 03/2023. sz. különjelentésében szereplő észrevételét, amely az ügynökség nyomonkövetési és jelentéstételi keretének hiányosságaira utal; emlékeztet arra, hogy bár az ügynökség éves munkaprogramjai következetesen megemlítik, hogy a nyomon követés kritikus fontosságú feladat, a munkaprogramok nem teszik kellően egyértelművé, hogy hogyan tervezik a nyomon követést és a jelentéstételt, noha az ügynökségnek kötelessége bemutatni valamennyi elvárt eredményt; kiemeli, hogy ez aláásható az ügynökség elszámoltathatóságát, és gátolhatja az érdekelt feleket is az ügynökség adatigényeinek és a végrehajtás nyomon követésében való részvételének megértésében;

Hatékonyság és hasznok

7. megállapítja, hogy az ügynökség rendszeresen újraértékeli, optimalizálja és észszerűsíti támogatási funkcióit és adminisztratív folyamatait olyan különböző eszközök révén, mint az ismeretek megosztása és más ügynökségek bevált gyakorlatainak bevezetése, bizonyos folyamatok felülvizsgálata, dokumentálása és automatizálása, valamint egyes támogatási funkciók központosítása;

8. tudomásul veszi, hogy az ügynökség egy külső tanácsadó cég támogatásával munkaterhelés-elemzést végzett annak érdekében, hogy felmérje a feladatok vagy tevékenységek jelenlegi eloszlását és azonosítsa a lehetséges szervezeti hiányosságokat és problémákat, valamint a szinergiákra, illetve az ellenőrzés és a feladatkiosztás hatókörének javítására kínálkozó lehetőségeket; megjegyzi, hogy ebből egy cselekvési terv született, amelyet a felső vezetés ülésein és a kifejezetten e célból tartott üléseken nyomon követnek;

9. üdvözli, hogy az ügynökség számos informatikai eszközt használ a közbeszerzési eljárásokhoz (e-benyújtási portál, e-közbeszerzési portál, e-értesítés és e-számlázás a DIGIT-szerződésekhez kapcsolódó számlák esetében); megjegyzi, hogy az ügynökség a Syspert, az ARES-t (beleértve a minősített elektronikus aláírást) és a MiPS-et is használja; felkéri az ügynökséget, hogy fejlessze tovább belső folyamatait, és ehhez használja fel a digitalizációt, különösen amikor az hatékonyságot és megtakarításokat eredményez a működési költségek terén;

10. emlékeztet, hogy fokozni kell az ügynökség digitalizálását a belső működés és irányítás tekintetében, de az eljárások digitalizálásának felgyorsítása érdekében is; hangsúlyozza, hogy az ügynökségnek ezzel összefüggésben továbbra is proaktívnak kell lennie, hogy elkerülhető legyen az ügynökségek közötti digitális szakadék; felhívja azonban a figyelmet arra, hogy minden szükséges biztonsági intézkedést meg kell tenni a feldolgozott információk online biztonságát fenyegető kockázatok elkerülése érdekében, és hangsúlyozza, hogy fel kell lépni a különösen Oroszországból vagy Kínából eredő kibertámadások vagy befolyásszerzési kísérletek ellen;

Személyzeti politika

11. tudomásul veszi, hogy 2022. december 31-én a létszámterv végrehajtása 97,4 %-os szintet ért el, és az uniós költségvetés értelmében engedélyezett 76 ideiglenes alkalmazotti álláshelyből (2021-ben 71 engedélyezett álláshely volt) 74-re neveztek ki ideiglenes alkalmazottat; megjegyzi, hogy ezen felül az ügynökségnél 38 szerződéses alkalmazott, hét kirendelt nemzeti szakértő, 19 kölcsönzött munkatárs és két tanácsadó dolgozott 2022-ben; megismétli a Számvevőszék arra vonatkozó ajánlásait, hogy az állandó és folyamatos feladatokat közvetlenül foglalkoztatott alkalmazottakra bízzák;

12. megjegyzi, hogy mivel az ügynökség felső vezetői hosszú távú szerződéssel rendelkeznek (kivéve az igazgatót, akit nem az ügynökség választ ki, és megbízatása határozott időre szól), az ügynökség jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy rövid távon változtathatna felső vezetésében a nemek jelenlegi arányán; megjegyzi, hogy az ügynökség igazgatási tanácsa tíz nőből (53 %) és kilenc férfiból (47 %) áll; megismétli, hogy a nők továbbra is alulreprezentáltak a személyzet egészében, amelyet 40 nő (35 %) és 73 férfi (65 %) alkot (2021-ben 37 % és 63 %); emlékeztet a személyzet körében a nemek közötti egyensúly biztosításának fontosságára, és felhívja az ügynökséget, hogy vegye figyelembe ezt a szempontot a személyzet jövőbeli felvétele és a felső vezetésen belüli kinevezések tekintetében; tudatában van annak, hogy az ügynökség jóváhagyta a sokszínűségről és a befogadásról szóló chartát, és megerősítette elkötelezettségét a nemek közötti egyenlőséggel, a sokszínűséggel és a befogadással kapcsolatos politikájának és törekvéseinek fejlesztése iránt; ismételten határozottan kéri, hogy az ügynökség tegyen összehangolt erőfeszítéseket a nők alulreprezentáltságának kezelése érdekében, és számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak arról, hogyan sikerült elérnie a számszerűsíthető célokat;

13. megjegyzi, hogy az ügynökség szabályzattal rendelkezik az emberi méltóság védelmére, valamint a lelki és szexuális zaklatás megelőzésére, és az ügynökség tagja a bizalmi személyek ügynökségközi munkacsoportjának; érdeklődéssel várja jelentésüket és ajánlásaikat; megjegyzi, hogy 2022-ben nem számoltak be zaklatási esetekről, és ösztönzi az ügynökséget, hogy folytassa és fejlessze az ilyen esetek jövőbeli megelőzésével kapcsolatos munkát;

14. ösztönzi az ügynökséget, hogy folytassa a hosszú távú emberierőforrás-politikai keret kidolgozását, amely a munka és magánélet közötti egyensúlyra, az egész életen át tartó tanulásra és karrierfejlesztésre, a nemek közötti egyensúlyra, a távmunkára, a földrajzi egyensúlyra, valamint a fogyatékossággal élő személyek felvételére és integrációjára irányul;

Közbeszerzés

15. tudomásul veszi, hogy az ügynökség részben orvosolta a Számvevőszék által a közbeszerzések terén feltárt korábbi hiányosságokat, különösen az árlistán kívüli tételekre vonatkozó megrendeléseket illetően, amelyek kapcsán korlátozott vélemény került kiadásra; üdvözli, hogy az ügynökség teljes körű iránymutatást biztosít projektmenedzserei számára, ezen belül sablonokat és részletes utasításokat az érvényben lévő munkafolyamatokhoz, összhangban a költségvetési rendelet közbeszerzési vonatkozású követelményeivel; megjegyzi, hogy a Számvevőszék észrevétele nyitott státuszban marad az alapul szolgáló keretszerződések lejártáig;

16. megjegyzi, hogy 2022-ben összesen 246, különböző típusú közbeszerzési eljárás zárult le, szemben a 2021. évi 200 eljárással; emlékeztet arra, hogy valamennyi közbeszerzési eljárás tekintetében fontos az ajánlattevők közötti tisztességes verseny biztosítása és az áruk és szolgáltatások lehető legjobb áron történő beszerzése, hatékonyan használva fel a rendelkezésre álló költségvetést és tiszteletben tartva az átláthatóság, az arányosság, az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetésmentesség elvét; aggodalommal veszi tudomásul a Számvevőszék azzal kapcsolatos észrevételét, hogy a közbeszerzési hiányosságok száma nő, és továbbra is ezek jelentik a szabálytalan kifizetések fő forrását a legtöbb ügynökségnél;

Az összeférhetetlenségek megelőzése és kezelése, valamint az átláthatóság

17. megjegyzi, hogy 2022-ben az ügynökség folytatta az összeférhetetlenség megelőzésére és kezelésére vonatkozó átfogó politikájának végrehajtását, beleértve a személyzetre, a testületekre és a munkacsoportokra vonatkozó rendelkezéseket is; megjegyzi továbbá, hogy az igazgatótanács 2022 decemberében szigorúbb iránymutatásokat fogadott el az igazgatótanácsot és a fellebbezési tanácsot érintő összeférhetetlenségek megelőzéséről és kezeléséről; megjegyzi továbbá, hogy az iránymutatások kiegészítik az ügynökség 2015-ben létrehozott, az összeférhetetlenség megelőzésére és kezelésére vonatkozó meglévő általános politikáját, és további tisztánlátást nyújtanak a tanács tagjai számára feladataiknak az ügynökség összeférhetetlenségek megelőzésére és kezelésére vonatkozó politikájának megfelelő ellátása tekintetében, ugyanakkor további útmutatást is nyújtanak a felülvizsgálati testület számára az esetlegesen összeférhetetlenséghez vezető körülmények értékelése során;

18. megállapítja, hogy 2022-ben egyetlen, a személyzet egyik tagját érintő összeférhetetlenségi esetet jeleztek; tudomásul veszi, hogy a főosztályvezető a kérdés megoldása érdekében úgy döntött, hogy a személyzet érintett tagja nem vehet részt a korábbi munkáltatóját érintő bizonyos ügyekben, amit az ügynökség jogi szolgálatai, az etikai kapcsolattartó és a humánerőforrás-osztály is megerősített, és az ügyhöz tartozó feljegyzésben is rögzítettek;

19. sajnálja, hogy a Számvevőszéknek a villamos energia belső piacáról szóló 03/2023. sz. különjelentése szerint az ügynökség honlapja nem működik hatékonyan, mivel az érdekelt felek és a nyilvánosság számára létfontosságú dokumentumok nem könnyen hozzáférhetők, vagy azokat egyáltalán nem teszik közzé; megjegyzi továbbá, hogy a honlap nem rendelkezik a kommunikációs eszközöktől megkövetelt átláthatósággal, és bizonyos esetekben még a szabályozási követelményeknek sem felel meg; felhívja az ügynökséget, hogy munkája tekintetében sürgősen javítsa az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot azáltal, hogy megkönnyíti a honlapján található dokumentumokhoz és adatokhoz való nyilvános hozzáférést, határozatait és adatait a jogi követelményekkel összhangban teljeskörűen és időben közzéteszi, valamint bevált gyakorlatokon alapuló, egyértelműen meghatározott átláthatósági politikát vezet be;

20. aggodalmát fejezi ki a villamos energia belső piacáról szóló 03/2023. sz. számvevőszéki különjelentés észrevételei miatt, amelyek szerint az ügynökség irányítási struktúrája akadályozza hatékonyságát és függetlenségét; megjegyzi, hogy amint azt a Számvevőszék is kiemelte, az ügynökség igazgatójának meg kell szereznie a szabályozói tanács jóváhagyását a fő szabályozási dokumentumokhoz; továbbá megjegyzi, hogy bár a szabályozói tanács tagállamonként egy nemzeti szabályozó hatóságból áll, és kizárólag az Unió egészének érdekeit szem előtt tartva járhat el, az ügynökséget létrehozó rendelet nem tartalmaz olyan jogszabályi biztosítékokat, amelyek megakadályoznák, hogy a képviselők a szabályozói tanács olyan határozataiban is közreműködjenek, amelyek ütköznek az adott nemzeti szabályozó hatóságok határozataival vagy nemzeti érdekekkel (amelyeket a nemzeti szabályozó hatóságoknak – jogi státuszuk értelmében – védelmezniük kell); megjegyzi továbbá, hogy az ügynökségnél meglévő külső szakértelem nagymértékben függ a nemzeti szabályozó hatóságok szakértőinek a munkacsoportokban való részvételétől, és bár a nemzeti szabályozó hatóságok szakértői esetében szintén fennáll az összeférhetetlenség lehetősége, nem kötelesek összeférhetetlenségi nyilatkozatot aláírni; felkéri a Bizottságot, hogy értékelje az ügynökség irányítását és tegyen javaslatot annak javítására oly módon, hogy az függetlenebbé váljon a nemzeti szabályozó hatóságoktól és a nemzeti érdekektől, valamint bővüljenek végrehajtási hatáskörei és konvergenciaeszközei;

21. megjegyzi, hogy a fent említett különjelentésben a Számvevőszék hiányosságokat tárt fel arra nézve is, hogyan hajtja végre az ügynökség a szabályozói tanácsi és igazgatási tanácsi tagok érdekeltségi nyilatkozatainak kezelésére és közzétételére vonatkozó belső szabályait; hangsúlyozza, hogy az összeférhetetlenség nyilvánosság általi ellenőrzését elősegítené, ha átláthatóbbá válnának az ügynökség testületeinek és munkacsoportjainak döntéshozatali folyamatai (pl. a jegyzőkönyvek és a szavazási eredmények közzététele);

22. tudomásul veszi, hogy az ügynökség lobbistákkal tartott találkozóit az igazgató üléseinek szintjén nyilvántartásba veszik és közzéteszik az ügynökség honlapján;

23. emlékeztet annak fontosságára, hogy az ügynökség legyen láthatóbb a médiában, az interneten és a közösségi médiában annak érdekében, hogy ismertebbé tegye munkáját a polgárok körében;

Belső kontroll

24. megjegyzi, hogy a belső kontrollrendszer megerősítése céljából 2022 során számos belső politikát felülvizsgáltak, többek között a kivételek és meg nem felelési események nyilvántartásának létrehozásáról, valamint a kivételek kérelmezésére és a meg nem felelési események bejelentésére vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2022. szeptember 13-i 2022-14. sz. igazgatói határozatot, az érzékeny funkciók kezelésére vonatkozó politika és eljárás elfogadásáról szóló, az érzékeny funkciók kezelésére vonatkozó politika és eljárás elfogadásáról szóló, 2019. április 2-i 2019-06. sz. igazgatói határozatot hatályon kívül helyező, 2022. június 21-i 2022-08. sz. igazgatói határozatot, valamint az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége igazgatási tanácsának 2018. december 13-i, a belső ellenőrzési keretrendszerről szóló 17/2022. sz. határozatát módosító igazgatási tanácsi határozatot;

25. tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék éves jelentése szerint 2022 decemberében egy megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselő, akinek az engedélyezési hatásköre 500 000 EUR-ig terjedt, egy 714 720 EUR összegű fizetési megbízást engedélyezett; hangsúlyozza, hogy ez hiányosságot jelez az ügynökség által a kifizetések engedélyezésére vonatkozó hatáskör-átruházás tekintetében alkalmazott belső kontrollok terén; felhívja az ügynökséget, hogy tegyen lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy a korlátokat minden fizetési megbízás esetében érvényesítsék;

Egyéb megjegyzések

26. elismeréssel veszi tudomásul, hogy 2022-ben az ügynökség megkezdte egy, az internetnek kitett valamennyi meglévő és újonnan épített alkalmazás felülvizsgálatára irányuló behatolási tesztelési terv végrehajtását azzal a céllal, hogy legalább háromévente rendszeres behatolási tesztelést végezzen;

27. üdvözli, hogy az ügynökség 2022-ben aláírta a környezetvédelmi vezetési rendszer (EMAS) bevezetésével és nyilvántartásba vételével kapcsolatos tanácsadási szolgáltatásokról szóló intézményközi keretszerződést; megjegyzi továbbá, hogy az ügynökség folytatta a 2021–2022-es időszakra szóló zöldítési cselekvési tervének végrehajtását, és megvizsgálta annak lehetőségét, hogy a bérbeadóval együtt további lépéseket tegyen az EMAS-szabványoknak való jobb megfelelés érdekében, a bérelt helyiségek sajátosságai által támasztott korlátokra és korlátozásokra tekintettel;

28. a mentesítő határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2024. április 11-i állásfoglalására ([3]).

([3]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2024)0280.